

ДАВНЬОРУСЬКИЙ ПЕРІОД ІСТОРІЇ УКРАЇНИ

1. Перші писемні згадки про слов'ян містяться у творах:

А Геродота

Б Плінія Старшого та Корнелія Таціта

В Аристотеля

Г Сократа

2. Укажіть назви племінних об'єднань давніх слов'ян, які вживаються в працях візантійських і готських істориків.

1. Алани
2. Венеди
3. Роксолани
4. Анти
5. Склавини
6. Авари

А 1, 3, 4

Б 2, 4, 6

В 1, 3, 5

Г 2, 4, 5

3. Коли відбулося Велике розселення слов'ян на території Європи?

А у IX—VII ст. до н.е.

Б у VII—V ст. до н.е.

В у III ст. до н.е. — III ст. н.е.

Г у V—VII ст. н.е.

4. Що спричинило широке розселення слов'ян на території Європи під час Великого переселення народів?

1. поразка слов'ян у війнах із Візантійською імперією
2. зростання кількості населення слов'янських племен
3. ослаблення ролі племінних вождів, знаті й дружини
4. прагнення воєнної знаті до захоплення нових земель
5. пошук нових ринків збуту зерна, худоби, зброї, рабів
6. зростання потреб у нових пасовиськах і орних землях

А. 1, 2, 6

Б 2, 4, 6

В 1, 3, 5

Г 2, 5, 6

5. У наведеному переліку оберіть плем'я, яке жило на території сучасної України

А словени;

Б вятичі;

В кривичі;

Г дуліби.

6. Встановіть відповідність між назвами східнослов'янських племінних союзів і територіями їхнього розселення на землях сучасної України

1. Поляни	А. Лівобережжя, басейн Десни
2. Сіверяни	Б. Київщина
3. Тиверці	В. між Дністром і Бугом;
4. Уличі	Г. між Дністром і Прутом
	Д. Між річками Случчю і Дністром, Прип'яттю і Тетеревом

6. Встановіть відповідність між назвами східнослов'янських племінних союзів і територіями їхнього розселення на землях сучасної України

1. Поляни	Б. Київщина
2. Сіверяни	А. Лівобережжя, басейн Десни
3. Тиверці	Г. між Дністром і Прутом
4. Уличі	В. між Дністром і Бугом;
	Д. Між річками Случчю і Дністром, Прип'яттю і Тетеревом

7. Встановіть відповідність між назвами східнослов'янських племінних союзів і територіями їхнього розселення на землях сучасної України

1. древляни	А. Галичина
2. Сіверяни	Б. між Дністром і Бугом
3. хорвати	В. між р. Горинню, Прип'яттю і Дніпром
4. дуліби (волин'яни)	Г. Західний Буг
	Д. Лівобережжя, басейн Десни

7. Встановіть відповідність між назвами східнослов'янських племінних союзів і територіями їхнього розселення на землях сучасної України

1. древляни	В. між р. Горинню, Прип'яттю і Дніпром
2. Сіверяни	Д. Лівобережжя, басейн Десни
3. хорвати	А. Галичина
4. дуліби (волиняни)	Г. Західний Буг
	Б. між Дністром і Бугом

8. Позначте північно-західних сусідів східнослов'янських племен:

А варяги;

Б фінські племена: чудь, меря, весь;

В печеніги;

Г валахи.

9. Державне об'єднання, до якого входили дуліби, поляни, деревляни, білі хорвати, уличі і тиверці, — це:

- А Велика Булгарія;**
- Б Дулібський племінний союз;**
- В Полянський племінний союз;**
- Г Боспорське царство.**

10. Про які східнослов'янські держави згадували у своїх працях арабські історики X ст.?

А Скіфія та Сарматія

Б Куявія, Славія, Артанія

В Боспорське та Понтійське царства

Г Тюркський та Хозарський каганати

11. Датою заснування міста Києва вважають:

А I ст.;

Б III ст.;

В V ст.;

Г VII ст.

12. У 860 р. Русь хрестив князь

А Олег;

Б Володимир;

В Дір;

Г Аскольд.

13. Складові частини Літопису Руського

- 1 Повість минулих літ
- 2 Новгородський літопис
- 3 Київський літопис
- 4 Галицько-Волинський літопис
- 5 «Києво-Печерський патерик»

А 2, 3, 5

Б 1, 3, 4

В 1, 4, 5

Г 2, 3, 4

14. Яка пам'ятка давньоруської літератури містить виклад подій всесвітньої історії, походження Русі та історії розвитку давньоруської держави?

- А «Галицько-Волинський літопис»**
- Б «Києво-Печерський патерик»**
- В «Слово о полку Ігоревім»**
- Г «Повість минулих літ»**

15. Яке державне утворення східних слов'ян IX ст. запросило варяжського князя Рюрика як правителя?

- А Куявія
- Б Артанія
- В Руський каганат
- Г Славія

16. В яких містах Славії як правителі осіли варяги? Приведіть у відповідність

А Рюрик	1 Ізборськ
Б Синеус	2 Новгород
В Трувор	3 Білоозеро
	4 Псков

16. В яких містах Славії як правителі осіли варяги? Приведіть у відповідність

А Рюрик	2 Новгород
Б Синеус	3 Білоозеро
В Трувор	1 Ізборськ
	4 Псков

17. Утворення Київської Русі відбулося за князювання

А Аскольда.

Б Олега.

В Ігоря.

Г Ольги.

18. В якому році відбувся похід на князя Олег Віщого на Константинополь?

А 907

Б 911

В 941

Г 944

19. В якому році відбувся невдалий похід на князя Ігоря Старого на Константинополь?

А 907

Б 911

В 941

Г 944

20. Визначення якого поняття наведено?

Збирання данини у формі натурального оброку з підлеглого населення в Київській Русі, що його провадив кожної осені київський князь або його намісник.

А Погост

Б Оброк

В Полюддя

Г Урок

21. У якому році відбулася описана подія?

«Коли ж почули древляни, що він знову йде, порадилися з князем своїм Малом і сказали: «Якщо внадиться вовк до овець, то виносить по одній все стадо, якщо не уб'ють його. Так і сей: якщо не вб'ємо його, він усіх нас погубить». І послали вони до нього, кажучи: «Чого ти йдеш знову? Ти забрав всю данину». І не послухав їх, і древляни, вийшовши на супротив з города Іскоростеня, вбили його...»

- А 882 р.
- Б 911 р.
- В 945 р.
- Г 988 р.

22. Позначте факт, що стосується життя й діяльності княгині Ольги:

- А за часів її правління біля південних кордонів Русі вперше з'явилися печеніги;
- Б уклала перший писаний збірник законів;
- В за часів її правління було побудовано Софійський собор;
- Г уперше були встановлені норми податків: устави, уроки, оброки.

23. Визначення якого поняття наведено?

Гостинний двір за часів Русі, де тимчасово зупинявся князь, духовні особи та купці. В часи княгині Ольги стають адміністративно-територіальними одиницями Русі, на чолі яких стояли посадові особи, що відповідали за регулярну сплату населенням данини.

- А Погост
- Б Оброк
- В Полюддя
- Г Урок

24. Велика княгиня київська Ольга (945 – 957 рр.) під час свого правління

- 1 створила осередки центральної князівської влади на місцях і регламентувала процес збирання данини, запровадивши «погости» та «уроки».
- 2 поклала край пануванню Хозарського каганату в Причорноморських і Прикаспійських степах, здійснивши низку військових походів.
- 3 відвідала Константинополь і прийняла християнство, проте християнізація Русі на державному рівні не відбулася.

А 1, 2

Б 2, 3

В 1, 3

Г 1, 2, 3

25. Чи стосуються події, описані літописцем, діяльності князя Святослава Ігоревича?

1. «Хозари вийшли супроти нього з каганом, князем своїм. І зступилися війська битися, і сталася битва mezi ними, і одолів він хозар і город їхній столицю Ітіль, і город Білу Вежу взяв. І ясів він переміг, і касогів, і прийшов до Києва».
2. «А було ж печенігів без числа. Виступив тоді він із города, приготував до бою дружину. Зійшлися вони на місці, де ото нині свята Софія стоїть, митрополія руська. І сталася січа люта, і ледве одолів він печенігів під вечір».

- А Обидві події.
- Б Лише перша.
- В Лише друга.
- Г Жодна з подій.

26. Позначте ім'я князя, за якого відбулося хрещення Русі:

- А Володимир Мономах;
- Б Володимир Великий;
- В Ярослав Мудрий;
- Г Святослав.

27. Чи стосуються події, описані літописцем, діяльності князя Володимира Великого?

1. «І поставив він кумири на пагорбі, поза двором теперемним: Перуна дерев'яного, – а голова його була срібна, а вус – золотий, – і Хорса, і Дажбога, і Стрибога, і Сімаргла...»
2. «І повелів він поскидати кумирів – тих порубати, а других вогню оддати. Перуна ж повелів він прив'язати коневі до хвоста і волочити з Гори по Боричевому узвозу на ручаї...»

- А Обидві події.
- Б Лише перша.
- В Лише друга.
- Г Жодна з подій.

28. Коли відбулися описані нижче події?

«І тоді єпископ корсунський з попами охрестили Володимира. Охрестився ж він у церкві святої Софії. І єсть церква та в городі Корсуні, стоїть вона на високому місці посеред города, де ото чинять торг корсуняни... Коли ж охрестили його в Корсуні, то передали йому віру християнську...»

- А IX ст.
- Б X ст.
- В XI ст.
- Г XII ст.

29. Позначте ім'я князя, який започаткував упорядкування зводу законів — «Руської правди»:

- А Ярослав Мудрий;
- Б Володимир Мономах;
- В Володимир Великий;
- Г князь Ігор Старий.

30. Позначте ім'я київського князя, на печатці якого вперше з'явився князівський знак Рюриковичів — тризуб:

А Ігор Старий;

Б Святослав Ігорович;

В Володимир Великий;

Г Ярополк.

31. Про якого великого київського князя йдеться в уривку з історичного джерела:

«Отець бо його... землю... хрещенням просвітив, а сей великий князь... засіяв книжними словами серця віруючих людей...»?

А Святослава Ігоревича

Б Володимира Великого

В Ярослава Мудрого

Г Володимира Мономаха

32. Який варіант заповнення пропусків у поданому нижче уривку є правильним?

«В другій половині X ст. київський князь Володимир приєднав територію _____ до Київської Русі. Під час війни між синами за батьківську спадщину ця територія опинилася під владою _____ . Але у 1030 та 1031 рр. князь _____ зі своїм братом Мстиславом здійснили два військові походи й знов захопили її».

- А міст Переяславця й Доростолу, Болгарського царства, Святослав
- Б міст Тмутаракані й Саркелу, Хозарського каганату, Володимир
- В Червенських міст, Польського королівства, Ярослав
- Г міст Корсуня й Сурожа, Візантійської імперії, Ізяслав

33. Скрипторії часів Київської Русі – це

- А** школи для навчання дітей з найближчого оточення великого київського князя.
- Б** майстерні по переписуванню книг для потреб церкви та світської знаті.
- В** місця поховань представників великокняжого роду при церквах.
- Г** монастирські об'єднання ремісників ливарів-дзвонарів.

34. Чи стосуються події, описані літописцем, діяльності князя Ярослава Мудрого?

1. «Зібрав він воїнів і прийшов до Києва, і вчинив мир із братом своїм Мстиславом. І розділили вони по Дніпру Руську землю: собі узяв сю сторону, а Мстислав – ту. І перестали усобиця й заколот, і була тиша велика в землі Руській».
2. «А було ж печенігів без числа. Виступив тоді він із города, приготував до бою дружину. Зійшлися вони на місці, де ото нині свята Софія стоїть, митрополія руська. І сталася січа люта, і ледве одолів він печенігів під вечір».

- А Обидві події.
- Б Лише перша.
- В Лише друга.
- Г Жодна з подій.

35. Збірник норм права Київської Русі XI – XII ст. має назву

- А «Слово про закон і благодать».
- Б «Руська правда».
- В «Ізборник Святослава».
- Г «Устав Ярослава».

36. Укажіть особливості розвитку Київської Русі наприкінці X – усередині XI ст.

1. Завершення формування території держави.
2. Вихід держави на міжнародну арену та початок її дипломатичної діяльності.
3. Перенесення уваги влади із проблеми завоювання земель на їх освоєння та утримання.
4. Неконсолідованість території держави, постійний місцевий племінний сепаратизм.
5. Запровадження та поширення державної консолідуючої релігії.
6. Поява писаного кодифікованого права.
7. Зосередження уваги та сил держави переважно на зовнішній політиці.

А 1, 2, 4, 5

Б 2, 3, 4, 6

В 1, 3, 5, 6

Г 2, 4, 6, 7